

رابطه معماری پایدار در طراحی و احیای هویت مجتمع های مسکونی

زهره فرزانه نژاد^۱ و نسیم نجات قزلجانی^۲

^۱ مدرس و پژوهشگر گروه معماری، ارومیه nedafarzaneh62@yahoo.com

^۲ کارشناس معماری، کارمند، ارومیه atourpatkan@gmail.com

چکیده - پایداری یکی از مباحث مهم خصوصا در عرصه فضاهای شهری و معماری می باشد ایجاد مفهوم پایداری در معماری باهدف حفظ طبیعت و ایجاد ارتباط میان انسان و طبیعت به منظور استفاده بهینه و طولانی مدت از طبیعت می باشد که موجبات تعمق و توجه جدی صاحب نظران و برنامه ریزان شهری را به سوی مفهوم پایداری در معماری جلب نموده است. رشد شتابان شهرنشینی و ایجاد شهرک ها و مجتمع های مسکونی و رشد حیرت آور کلان شهرها، سبب توسعه نامتقارن درابعاد متفاوت گردیده که نتیجه آن عدم توجه به اصول معماری پایدار در ساخت و سازها و بالاخص در طراحی مجتمع های مسکونی می باشد که پیامدهای زیان باری برای ساکنان این مناطق در پی خواهد داشت.

در ترسیم الگوهای توسعه پایدار شهری محورهایی چون پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی و فرهنگی، زیست محیطی نقش راهبردی دارند. توسعه کالبدی - فیزیکی شهرها، دوری از طبیعت و قطع رابطه انسان با محیط زیست طبیعی جز جدایی ناپذیر رشد و توسعه روز افزون شهرنشینی است. بی توجهی به فرهنگ مردم منطقه مسایل اقلیمی، توپوگرافی منطقه، اقتصاد مردم و... که همگی از اصول و شاخص های دستیابی به معماری می باشند موجبات عدم آسایش و حس سر زندگی در ساکنین منازل و مجتمع های مسکونی شده است. در این مقاله سعی شده است اصول پایداری مجتمع های مسکونی از بعد معماری تحت بررسی قراردادده تا با تجزیه و تحلیل مسایل، ضمن بررسی و ریشه یابی مشکلات مجتمع ها و شهرک های مسکونی در راستای دستیابی به توسعه پایدار شهری با رعایت اصول معماری پایدار در شهرها به ارائه راهکارهایی در طراحی مجتمع های مسکونی میپردازد. روش تحقیق بکار رفته در این نوع پژوهش از نوع کاربردی و از نظر ماهیت و روش جزء دسته توصیفی - تحلیلی می باشد (شیخ الاسلامی، ۱۳۹۶، ۱۲).

کلید واژه - پایداری اجتماعی، طبیعت، مجتمع های مسکونی، معماری پایدار.

۱-مقدمه

تطابق هر چه بیشتر بنا با شرایط اقلیمی موجود نقش اساسی در صرفه جویی مصرف انرژی دارد... این پژوهش سعی در نشان دادن چهار چوب نظری معماری ویژه ساختمان های مسکونی با رویکرد پایدار و بررسی وجوه مختلف این معماری را داشته که از آن جمله کاهش مصرف منابع غیر قابل تجدید، توسعه ی محیط طبیعی و حذف یا کاهش مصرف مواد سمی آسیب رسان بر طبیعت و نحوه ی به کارگیری آنها در صنعت ساختمان سازی را می توان از خصوصیات و وجوه موثر و کارآمد این معماری دانست. بنابراین با توجه به مباحث ارائه شده می توان مفهوم توسعه ی سبز در معماری عصر حاضر را دربه کارگیری مدیریت یک محیط پاک و سالم بر اساس بهره برداری موثر از منابع

توسعه پایدار مسکن، توجه به نیازهای نسل آینده در عین بر طرف کردن نیازهای فعلی مسکن افراد جامعه است. امروزه با تغییر الگوی زندگی و ساختار خانواده ها، نیاز افراد به فضاهای مسکونی، در حال تغییر و دگرگونی است. به این ترتیب، خانه دیروز یک خانواده، دیگر مناسب فردای او نیست و عدم توجه به مقوله پایداری در طول زمان، مشکلاتی نظیر عمر کم و بازدهی عملکردی نامناسب ساختمان و مشکلات زیست - محیطی و از همه مهم تر مصرف بی رویه انرژی و هدر رفت آن را در پی خواهد داشت.

باتوجه به شرایط اقلیمی و طراحی بر اساس آن و همچنین